

Nr 791

Av herr **Tobé**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 98, angående omorganisation av byggnadsstyrelsen, m. m.

Byggnadsstyrelsens organisation har varit föremål för utredning, SOU 1961: 48. Av direktiven framgår att utredningen på en viktig punkt ej var förutsättningslös, nämligen på så sätt att någon väsentlig ändring av verksamhetens art icke borde ifrågakomma.

Detta innebar bl. a. att styrelsen fortfarande borde ha den dubbla uppgiften att dels vara det för riket centrala planorganet, dels handhava statens husbyggnadsverksamhet och fastighetsförvaltning.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 98 tar departementschefen upp denna fråga och framhåller att utvecklingen på samhällsplaneringens område gör det angeläget att samordningsproblemen härinom löses. Uppdraget att utreda dessa frågor skulle uppdras åt en särskild sakkunnig kommitté, men visst förarbete borde utföras av en arbetsgrupp med företrädare från de närmast berörda departementen.

Det finns anledning att i allt understryka vad departementschefen anfört i denna del. Men därtill kommer ett annat spörsmål, som allvarligt bör beaktas vid en kommande utredning, nämligen svårigheten för byggnadsstyrelsen att vara ett planvårdande organ och samtidigt ett projekterande och byggande organ.

På grund härav är det enligt min mening angeläget att framhålla att den utredning om planväsendets fortsatta organisation som departementschefen förebådar även beaktar att byggnadsstyrelsens nuvarande dubbelställning i här anfört avseende undanröjes.

För närvarande handhas en del av de stora statliga byggnadsprojekten av särskilda byggnadskommittéer. Som exempel härpå kan nämnas kommittéerna för akademiska sjukhuset i Uppsala och för tekniska högskolan i Stockholm. Dessa kommittéer har såvitt jag vet utfört sina värv på ett mycket tillfredsställande sätt.

Inför den ansvällning av stora byggnadsobjekt som kommer under 1960-talet föreslås nu att all fortsatt byggnadsverksamhet för bl. a. universitet och högskolor skall förberedas och verkställas genom byggnadsstyrelsen. Enligt departementschefen bör »fristående byggnadskommittéer i fortsättningen icke inrättas».

Byggnadsstyrelsens organisation skall i stället ges sådan flexibilitet att

styrelsen kan förutsättas effektivt genomföra projekt av denna storleksordning. Byggandet skall omhänderhas av byggnadsbyrån. För projektering inrättas en permanent första projekteringsbyrå och därjämte en andra byrå för mentalsjukvård och fångvård m. m. samt en tredje byrå för Göteborgs och Lunds universitet. Vidare kan det snart nog komma i fråga att inrätta en fjärde byrå för Stockholms universitet.

Parantetiskt kan man undra vad det är för slags psykologiskt övervägande, som gör att man sammankopplar byggandet av fångelser och mentalsjukhus. Men dessa slag av vårdområden har kanske mer släktskap med varandra än man vågar ana.

I ett läge där det statliga byggandet på här berörda områden väntas få en allt större omfattning medför det risker att helt koncentrera detta till byggnadsstyrelsen. Det har varit personalsvårigheter inom styrelsen, och sådana kan fortfarande uppkomma. De vinster man når genom att samla erfarenheter och resurser kan lätt utbytas i förluster om verket blir så stort att samarbetet försvåras.

Enligt min mening bör man inte nu avstå från möjligheten att även i fortsättningen nyinrätta fristående byggnadskommittéer. En sådan avlastning av verksamheten kan helt enkelt visa sig nödvändig i vissa fall. Den avlastning, som kan ske genom särskilda programkommittéer, torde ej vara till fyllest.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 98 i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna

att i en kommande utredning om planväsendets organisation frågan om åtskiljande av planvårdande och byggande funktioner bör bli föremål för uppmärksamhet, samt

att möjlighet även i fortsättningen bör finnas att för särskilt stora byggnadsprojekt tillsätta särskilda byggnadskommittéer.

Stockholm den 3 april 1962

Erik Tobé